

TIBBIY SUG'URTA XIZMATLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI VA KO'RSATKICHLAR TIZIMI

Ro'zmetov Akbar Bahodirovich

Davlat tibbiy sug'urtasi jamg'armasi
To'lov bo'limi boshlig'i

Annotatsiya

Tezisdagi tibbiy sug'urta xizmatlari raqobatbardoshligini baholashning uslubiy yondashuvlari tizimlashtirildi va ko'rsatkichlar tizimi taklif etildi. Muallif matritsaviy usullar, integral indeks usuli, iste'molchi idrokiga asoslangan SERVQUAL modeli, moliyaviy koeffitsientlar tahlili va chegaraviy samaradorlik usullarini ko'rsatkichlar, afzalliklar va cheklovlar bo'yicha qiyoslagan. Zararlilik koeffitsienti hamda min-maks normallashtirishga asoslangan integral raqobatbardoshlik indeksi formulalari keltirildi. Integral indeks usuli boshqa yondashuvlarning ko'rsatkichlarini qamrab olish imkoniyati tufayli tizimning asosi sifatida tanlandi. Moliyaviy barqarorlik, xizmat sifati, bozor pozitsiyasi va raqamli imkoniyatlar bloklaridan iborat ko'rsatkichlar tizimi ishlab chiqildi, har bir ko'rsatkichning hisoblash tartibi, o'lchov birligi va ta'sir yo'nalishi aniqlandi. Indikatorlar daraxti ko'rinishidagi model ushbu bloklarning yagona indeksga birlashish mantiqini ochib berdi. Natijada ko'rsatkichlarni yagona hisobot shakliga kiritish, mijozlar so'rovini muntazam o'tkazish va raqamli kanallar ulushini baholash bo'yicha takliflar asoslandi. Taklif etilgan tizim tibbiy sug'urta xizmatlari sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: tibbiy sug'urta, raqobatbardoshlik, integral indeks, SERVQUAL, zararlilik koeffitsienti, to'lov qobiliyati, ko'rsatkichlar tizimi, raqamli xizmatlar.

Аннотация

В тезисе систематизированы методические подходы к оценке конкурентоспособности услуг медицинского страхования и предложена система показателей. Автор сопоставил матричные методы, метод интегрального индекса, модель SERVQUAL, основанную на восприятии потребителей, анализ финансовых коэффициентов и методы граничной эффективности по показателям, преимуществам и ограничениям. Приведены формулы коэффициента убыточности и интегрального индекса конкурентоспособности с минимаксной нормализацией. Метод интегрального индекса выбран основой системы, поскольку он позволяет включить показатели других подходов. Разработана система показателей из блоков финансовой устойчивости, качества услуг, рыночной позиции и цифровых возможностей, для каждого показателя определены порядок расчета, единица измерения и направление влияния. Модель в виде дерева индикаторов раскрыла логику объединения блоков в единый индекс. В результате обоснованы предложения по включению показателей в единую форму отчетности, регулярному проведению опросов клиентов и оценке доли цифровых каналов. Предложенная система служит повышению качества услуг медицинского страхования.

Ключевые слова: медицинское страхование, конкурентоспособность, интегральный индекс, SERVQUAL, коэффициент убыточности, платежеспособность, система показателей, цифровые услуги.

Abstract

The thesis systematised methodological approaches to assessing the competitiveness of health insurance services. The author compared matrix methods, the integral index method, the SERVQUAL model, financial ratio analysis and frontier efficiency methods by indicators, advantages and limitations. Formulas of the loss ratio and of an integral index with min-max normalisation were presented. The integral index method was chosen as the basis of the system because it could include the indicators of the other approaches. A system of indicators was developed in four blocks: financial stability, service quality, market position and digital capabilities, with the calculation procedure, unit and direction of influence defined for each indicator. An indicator tree model showed how the blocks formed a single index. Proposals were substantiated on a unified reporting form, regular customer surveys and monitoring of digital channels. The proposed system served to improve the quality of health insurance services.

Keywords: health insurance, competitiveness, integral index, SERVQUAL, loss ratio, solvency, system of indicators, digital services.

KIRISH

Xizmatlar sohasida raqobatbardoshlik tushunchasi tovarlar bozoridagidan farqli mazmun kasb etadi, chunki xizmatning qiymati iste'molchi bilan o'zaro ta'sir jarayonida shakllanadi va uning natijasi oldindan to'liq ko'rinmaydi. Sog'liqni saqlash iqtisodiyotida bu masalaga M. Porter qiymat tushunchasi orqali yondashib, tizim samaradorligini bemor uchun erishilgan sog'lomlashtirish natijalarining sarflangan mablag'larga nisbati bilan o'lchashni taklif etgan [8]. Mazkur mantiq tibbiy sug'urtaga ko'chirilganda raqobatbardoshlik sug'urtalovchining kafolatlangan majburiyatlarni bajarish qobiliyati, xizmat ko'rsatish sifati, bozordagi o'rni va mijozga qulay kanallar orqali yetib borish imkoniyati yig'indisi sifatida namoyon bo'ladi. Natijada raqobatbardoshlikni bitta ko'rsatkich bilan emas, o'zaro bog'langan ko'rsatkichlar majmui bilan tavsiflash zarurati yuzaga keladi.

O'zbekistonda tibbiy sug'urta institutini rivojlantirish izchil davlat siyosatining tarkibiy qismiga aylandi. Davlat tibbiy sug'urtasi jamg'armasi 2020-yil 1-dekabrda tashkil etilib, unga kafolatlangan tibbiy xizmatlar uchun ajratilgan mablag'larni boshqarish vazifasi yuklatildi [12]. Sug'urta xizmatlari hajmi kengayib borayotgan sharoitda ularning raqobatbardoshligini baholashning ilmiy asoslangan uslubiyatiga ehtiyoj ortadi. Tezisning maqsadi tibbiy sug'urta xizmatlari raqobatbardoshligini baholashning uslubiy yondashuvlarini qiyosiy tizimlashtirish va integral indeksga asoslangan ko'rsatkichlar tizimini taklif etishdan iborat. Maqsadga erishish uchun mavjud usullarning afzallik va cheklovlarini aniqlash, ko'rsatkichlarni bloklarga guruhlash hamda ularni yagona indeksga birlashtirish tartibini asoslash vazifalari qo'yildi.

ASOSIY QISM

Xizmat sifatini iste'molchi idroki orqali o'lchash an'anasi A. Parasuraman, V. Zeytaml va L. Berrining tafovutlar modeliga borib taqaladi: unda sifat mijozning kutganlari bilan amalda olgan xizmati o'rtasidagi farq sifatida talqin etiladi [7]. J. Kronin va S. Teylor kutishlarni o'lchashdan voz kechib, faqat idrok etilgan natijaga tayanuvchi SERVPERF shkalasini asosladi va uning bashorat qilish qobiliyati yuqoriroq ekanini ko'rsatdilar [1]. Sug'urta sohasiga oid empirik ishlarda E. Tsukatos va G. Rand Gretsiya sug'urta bozorida idrok etilgan sifat mijoz qoniqishi orqali sodiqlikka ta'sir etishini yo'llar tahlili yordamida isbotlagan [9]. Ushbu yo'nalish raqobatbardoshlikning iste'molchi tomonidagi o'lchovini shakllantiradi.

Sug'urtalovchilar faoliyatini taqqoslashning ikkinchi yo'nalishi chegaraviy samaradorlik usullari bilan bog'liq. J. Kammins va M. Vayss ma'lumotlarni qamrab olish tahlili va stoxastik chegaraviy tahlilni sug'urta kompaniyalari ishlashini baholashning asosiy vositasi sifatida tizimlashtirgan [2]. M. Eling va M. Lunen ushbu sohadagi tadqiqotlarni kirish va chiqish o'zgaruvchilarini tanlash nuqtayi nazaridan umumlashtirgan [5], keyingi ishida esa samaradorlik darajasini mamlakatlar kesimida qiyosiy baholagan [4]. Raqamlashtirishning sug'urta qiymat zanjiriga ta'siri M. Eling va M. Lemann tomonidan mijoz bilan aloqa, rasmiylashtirish va to'lovlarni boshqarish bosqichlari bo'yicha yoritilgan [3]. Ko'rib chiqilgan yondashuvlar alohida-alohida chuqur ishlangan bo'lsa-da, ularni tibbiy sug'urta uchun yagona ko'rsatkichlar tizimiga birlashtirish masalasi qo'shimcha tadqiqotni talab etadi.

Tadqiqotda qiyosiy tahlil, tizimlashtirish, mantiqiy umumlashtirish va kompozit ko'rsatkichlarni qurish usullaridan foydalanildi. Integral indeksni shakllantirish bosqichlari, ya'ni nazariy asosni aniqlash, ko'rsatkichlarni tanlash, normallashtirish, vaznlash va agregatsiyalash OECD va Yevropa Komissiyasi Qo'shma tadqiqot markazining kompozit indikatorlar bo'yicha qo'llanmasiga muvofiq tashkil etildi [6]. Moliyaviy blokning tayanch ko'rsatkichi sifatida zararlilik koeffitsienti qabul qilindi:

$$LR = \frac{L}{P} \times 100 \quad (1)$$

bu yerda LR - zararlilik koeffitsienti, foiz; L - hisobot davrida amalga oshirilgan sug'urta to'lovlari; P - shu davrda hisoblangan sug'urta mukofotlari. Koeffitsient yig'ilgan mablag'larning qancha qismi sug'urtalanganlarning tibbiy xizmatlari uchun qaytarilganini ko'rsatadi va tibbiy sug'urtada mijoz uchun yaratilgan qiymatning bevosita o'lchovi hisoblanadi. Zararlilikni tavsiflovchi koeffitsientlar "Sug'urta faoliyati to'g'risida"gi Qonunning to'lovga qobiliyatlilikni baholashga bag'ishlangan bobida alohida modda sifatida belgilangan [11]. Ko'rsatkichlarni yagona indeksga birlashtirish uchun quyidagi formuladan foydalanish taklif etiladi:

$$I_i = \sum_{j=1}^n w_j \cdot \frac{x_{ij} - x_j^{\min}}{x_j^{\max} - x_j^{\min}} \quad (2)$$

bu yerda I_i - i -sug'urtalovchining integral raqobatbardoshlik indeksi; x_{ij} - j -ko'rsatkichning qiymati; $x_j^{\min}$ va $x_j^{\max}$ - taqqoslanayotgan kompaniyalar orasida shu

ko'rsatkichning eng kichik va eng katta qiymati; w_j - ko'rsatkich vazni, vaznlar yig'indisi birga teng; n - ko'rsatkichlar soni. Min-maks normallashtirish turli o'lchov birligidagi ko'rsatkichlarni 0 dan 1 gacha oraliqqa keltiradi, natijada indeks ham shu oraliqda qiymat oladi. Qiymati oshgani sari holat yomonlashadigan ko'rsatkichlar uchun suratdagi ayirma teskari tartibda, ya'ni $x_j^{\max} - x_{ij}$ ko'rinishida olinadi.

Raqobatbardoshlikni baholashda qo'llaniladigan yondashuvlar asosiy ko'rsatkichlari, afzalliklari va cheklovlari bo'yicha 1-jadvalda qiyoslangan.

1-jadval

Tibbiy sug'urta xizmatlari raqobatbardoshligini baholashning uslubiy yondashuvlari qiyosi¹

Usul	Asosiy ko'rsatkichlar	Afzalliklari	Cheklovlari
Matritsaviy usullar	Bozor ulushi, bozor o'sish sur'ati, sifat bahosi	Ko'rgazmali, raqobat pozitsiyasini tez aniqlaydi	Ikki o'lchov bilan cheklanadi, moliyaviy barqarorlikni qamramaydi
Integral indeks usuli	Moliyaviy, sifat, bozor va raqamli ko'rsatkichlar	Ko'p o'lchovli, kompaniyalar va davrlarni taqqoslash imkonini beradi	Vaznlarni tanlashda ekspert bahosiga tayanadi
Iste'molchi idrokiga asoslangan usul (SERVQUAL, SERVPERF)	Ishonchlilik, javob berish tezligi, kafolat, e'tibor, moddiy muhit	Mijoz nuqtayi nazarini bevosita aks ettiradi	So'rovnoma o'tkazish xarajat va vaqt talab etadi
Moliyaviy koeffitsientlar tahlili	Zararlilik, kombinatsiyalangan koeffitsient, to'lov qobiliyati, mukofotlar o'sishi	Rasmiy hisobotlarga tayanadi, tekshirilishi oson	Xizmat sifati va mijoz tajribasini to'liq aks ettirmaydi
Chegaraviy samaradorlik usullari (DEA, SFA)	Resurslar va natijalar nisbati	Eng yaxshi amaliyot chegarasiga nisbatan baholaydi	Hisob-kitob murakkab, katta tanlov talab etiladi

1-jadval ma'lumotlari har bir yondashuv raqobatbardoshlikning muayyan qirrasini yoritishini ko'rsatadi. Moliyaviy koeffitsientlar va chegaraviy samaradorlik usullari sug'urtalovchining ichki imkoniyatlarini ob'ektiv o'lchaydi, iste'molchi idrokiga asoslangan usullar esa xizmatning mijoz tomonidan qanday qabul qilinishini baholaydi. Matritsaviy usullar strategik pozitsiyani tasvirlashda qulay, biroq tibbiy sug'urtada muhim bo'lgan to'lov majburiyatlarini bajarish ishonchliligini qamramaydi. Integral indeks usuli boshqa yondashuvlarning ko'rsatkichlarini o'z ichiga olish imkoniyati bilan ajralib turadi, shuning uchun u taklif etilayotgan tizimning asosi sifatida tanlandi. Usulning vaznlarni belgilash bilan bog'liq cheklovi ekspert

¹ Manba: A. Parasuraman va hammualliflari [7] hamda M. Eling va M. Lunen [5] ishlari asosida muallif tomonidan tizimlashtirilgan.

baholari va sezgirlik tahlili orqali yumshatiladi. Tanlangan ko'rsatkichlarning bloklar bo'yicha tarkibi va hisoblash tartibi 2-jadvalda keltirilgan.

2-jadval

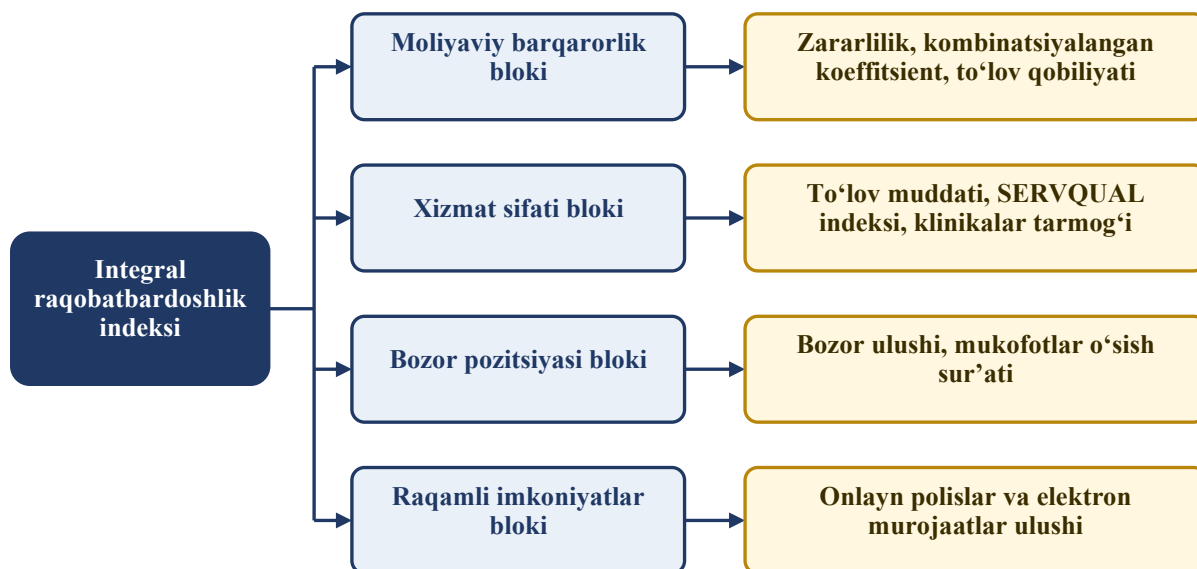
Tibbiy sug'urta xizmatlari raqobatbardoshligini baholashning taklif etilayotgan ko'rsatkichlar tizimi¹

Blok	Ko'rsatkich	Hisoblash tartibi, o'lchov birligi	Ta'sir yo'nalishi
Moliyaviy barqarorlik	Zararlilik koeffitsienti	(1) formula bo'yicha, %	Maqbul oraliqqa yaqinlik
	Kombinatsiyalangan koeffitsient	(to'lovlar + ish yuritish xarajatlari) / mukofotlar $\times$ 100, %	Teskari
	To'lov qobiliyati zaxirasi	Haqiqiy / me'yoriy to'lov qobiliyati marjasi, marta	To'g'ri
Xizmat sifati	To'lovni rasmiylashtirish muddati	Murojaatdan to'lovgacha o'rtacha muddat, kun	Teskari
	SERVQUAL indeksi	Idrok va kutish baholari farqi, ball	To'g'ri
	Hamkor klinikalar tarmog'i	10 ming sug'urtalanganga to'g'ri keluvchi klinikalar, birlik	To'g'ri
Bozor pozitsiyasi	Bozor ulushi	Kompaniya mukofotlari / bozor mukofotlari $\times$ 100, %	To'g'ri
	Mukofotlar o'sish sur'ati	Joriy yil / o'tgan yil mukofotlari $\times$ 100 - 100, %	To'g'ri
Raqamli imkoniyatlar	Onlayn rasmiylashtirilgan polislar ulushi	Onlayn polislar / jami polislar $\times$ 100, %	To'g'ri
	Elektron murojaatlar ulushi	Elektron murojaatlar / jami murojaatlar $\times$ 100, %	To'g'ri

Taklif etilgan tizim to'rt blokda jamlangan o'nta ko'rsatkichdan iborat bo'lib, ularning har biri ochiq hisobotlar yoki sug'urtalovchining ichki axborot tizimlari ma'lumotlari asosida hisoblanadi. Zararlilik koeffitsienti uchun ta'sir yo'nalishi maqbul oraliqqa yaqinlik sifatida belgilandi, chunki uning haddan tashqari pastligi mijozga qaytarilayotgan qiymat kamligini, haddan tashqari yuqoriligi esa moliyaviy barqarorlikka bosim tushayotganini anglatadi. Xizmat sifati blokidagi to'lov muddati va klinikalar tarmog'i ko'rsatkichlari davlat tibbiy sug'urtasida qo'llanilayotgan to'lov mexanizmlari bilan uyg'un keladi. Jumladan, 2024-yil 5-sentabrda PQ-311-son Qarorga ko'ra birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalari aholi jon boshiga moliyalashtiriladi, statsionarlarga ajratilgan mablag'larning kamida 15 foizi esa yakunlangan holat uchun to'lov usulida taqsimlanadi [13]. Raqamli blok ko'rsatkichlari xizmatdan foydalanish qulayligining o'lchovi bo'lib, ularning ahamiyati keyingi bosqichda indikatorlar daraxti ko'rinishida umumlashtirildi.

¹ Manba: "Sug'urta faoliyati to'g'risida"gi Qonun [11] talablari va 1-jadval asosida muallif ishlanmasi.

Ko'rsatkichlar bloklarining integral indeksga birlashish mantiqi 1-rasmda indikatorlar daraxti shaklida tasvirlangan.

1-rasm. Tibbiy sug'urta raqobatbardoshligi ko'rsatkichlari daraxti¹

Izoh: O'ng tomondagi bloklarda har bir yo'nalishning tayanach ko'rsatkichlari keltirilgan; ular (2) formula bo'yicha normallashtirilib, vaznlar bilan integral indeksga jamlanadi.

Modelda integral indeks daraxtning ildizi sifatida chap tomonda joylashgan bo'lib, undan to'rt yo'nalishga tarmoqlanuvchi bloklar raqobatbardoshlikning moliyaviy, sifat, bozor va raqamli o'lchovlarini ifodalaydi. Har bir blok o'z navbatida aniq o'lchanadigan ko'rsatkichlarga ajraladi, natijada baholash jarayoni yuqoridan pastga qarab mantiqiy izchillik kasb etadi. Bunday tuzilma tahlilchiga indeks qiymati o'zgarganda uning qaysi blok va qaysi ko'rsatkich hisobidan o'zgarganini aniqlash imkonini beradi. Davlat tibbiy sug'urtasi Sirdaryo viloyatida 2021-yil 1-iyuldan tajriba tariqasida joriy etilib, uning asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida raqamli sog'liqni saqlash axborot tizimlaridan foydalanish belgilangan edi [10]. Ushbu tajriba raqamli blokni modelning mustaqil tarkibiy qismi sifatida ajratish asosli ekanini tasdiqlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan tahlil tibbiy sug'urta xizmatlari raqobatbardoshligini baholashda yagona usulga tayanish yetarli emasligini ko'rsatdi: moliyaviy koeffitsientlar sug'urtalovchining majburiyatlarni bajarish qobiliyatini, iste'molchi idrokiga asoslangan usullar xizmat sifatini, matritsaviy usullar bozor pozitsiyasini, chegaraviy samaradorlik usullari esa resurslardan foydalanish darajasini yoritadi. Min-maks normallashtirishga asoslangan integral indeks ushbu o'lchovlarni yagona tizimga birlashtirib, sug'urtalovchilarni va davrlarni o'zaro taqqoslash imkonini beradi.

Natijalar asosida quyidagi takliflar ilgari suriladi:

¹ Manba: 2-jadval va OECD qo'llanmasi [6] asosida muallif ishlanmasi.

1) 2-jadvalda keltirilgan ko'rsatkichlarni sug'urtalovchilarning yillik hisobotlariga yagona shakl sifatida kiritish va integral indeksni har yili e'lon qilish maqsadga muvofiq;

2) sug'urtalanganlar o'rtasida SERVQUAL shkalasi asosidagi so'rovnomanini yiliga kamida bir marta o'tkazib, natijalarni xizmat sifati blokida qo'llash tavsiya etiladi;

3) to'lovni rasmiylashtirish muddatini axborot tizimlari orqali avtomatik qayd etish va uni hamkor klinikalar bilan tuziladigan shartnomalarda sifat mezonini sifatida belgilash lozim;

4) onlayn polislar va elektron murojaatlar ulushini raqamli blokning asosiy ko'rsatkichlari sifatida muntazam monitoring qilish zarur;

5) ko'rsatkichlar vaznlarini ekspert baholari va sezgirlik tahlili asosida har uch yilda qayta ko'rib chiqish maqsadga muvofiq.

Taklif etilgan choralar tibbiy sug'urta xizmatlari sifatining barqaror oshishi va aholining sifatli tibbiy yordamdan foydalanish imkoniyatlari kengayishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Cronin, J. J., Jr., & Taylor, S. A. (1992). Measuring service quality: A reexamination and extension. *Journal of Marketing*, 56(3), 55-68. <https://doi.org/10.1177/002224299205600304>

2. Cummins, J. D., & Weiss, M. A. (2013). Analyzing firm performance in the insurance industry using frontier efficiency and productivity methods. In G. Dionne (Ed.), *Handbook of Insurance* (2nd ed., pp. 795-861). New York: Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-0155-1_28

3. Eling, M., & Lehmann, M. (2018). The impact of digitalization on the insurance value chain and the insurability of risks. *The Geneva Papers on Risk and Insurance - Issues and Practice*, 43(3), 359-396. <https://doi.org/10.1057/s41288-017-0073-0>

4. Eling, M., & Luhnen, M. (2010a). Efficiency in the international insurance industry: A cross-country comparison. *Journal of Banking & Finance*, 34(7), 1497-1509. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2009.08.026>

5. Eling, M., & Luhnen, M. (2010b). Frontier efficiency methodologies to measure performance in the insurance industry: Overview, systematization, and recent developments. *The Geneva Papers on Risk and Insurance - Issues and Practice*, 35(2), 217-265. <https://doi.org/10.1057/gpp.2010.1>

6. OECD, European Union, & Joint Research Centre - European Commission. (2008). *Handbook on Constructing Composite Indicators: Methodology and User Guide*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264043466-en>

7. Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1985). A conceptual model of service quality and its implications for future research. *Journal of Marketing*, 49(4), 41-50. <https://doi.org/10.1177/002224298504900403>

8. Porter, M. E. (2010). What is value in health care? *New England Journal of Medicine*, 363(26), 2477-2481. <https://doi.org/10.1056/NEJMp1011024>

9. Tsoukatos, E., & Rand, G. K. (2006). Path analysis of perceived service quality, satisfaction and loyalty in Greek insurance. *Managing Service Quality*, 16(5), 501-519. <https://doi.org/10.1108/09604520610686746>
10. WHO Regional Office for Europe. (2021, July 9). Launch of state health insurance in the Syrdarya region. <https://www.who.int/europe/news/item/09-07-2021-launch-of-state-health-insurance-in-the-syrdarya-region>
11. O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 23-noyabr O'RQ-730-son "Sug'urta faoliyati to'g'risida"gi Qonuni. <https://lex.uz/docs/-5739117>
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 12-noyabr PQ-4890-son "Sog'liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi modeli va davlat tibbiy sug'urtasi mexanizmlarini Sirdaryo viloyatida joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. <https://lex.uz/docs/-5100699>
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 5-sentabr PQ-311-son "Davlat tibbiy sug'urtasi mexanizmlarini joriy etishga oid chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori. <https://lex.uz/docs/-7098084>

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir: Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Ingliz tili muharriri: Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Rus tili muharriri: Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Musahhih: Karimova Shirin Zoxid qizi
Sahifalovchi va dizaynerlar: Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2025-YIL, 16- OKTABR, MAXSUS-SON, I-II-III-SHO'BALAR

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610

Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. ГОСТ 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlato standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**